

KIS LAP

... ELŐSZEDTE AZ ALMÁIT. (Lásd a 291. lapon.)

LX. köt. 19. szám.

Ára negyed-évre 2 kor. Egyes szám ára 24 fil.
Megjelen minden vasárnap 16 lapon.

1901. május 12-én.

A GAZDÁTLAN HÁZ TITKA.

— Elbeszélés számos képpel. —

(Folytatás.)

AZ IDŐ már jó későre járt, — volt a fiuknak zsebórájuk, tudták pontosan, — de a viszontagságos, kellemetlen gyaloglásban nem csak megáztak, átfáztak, hanem a vendéglői silány vacsora után meg is ehültek. Aztán mikor nincs az igazi diáknak étvágya? Nagy helyesléssel fogadták tehát Gyulának azt a jeles ötletét, hogy lenyugvás előtt lakomát rendezzenek. Mind-egyikük tudta, mit gondol Gyula.

— Az én táskámban nagy darab sonka van, meg egy fél fonatos kalács, szólt Rudi.

— Én jó csomó almát, narancsot pakoltam otthon össze, tévé hozzá Kálmán.

— Az enyémből egy pár pulyka-czomb és egy fél diós patkó fog előkerülni, dicsekedett Gyula.

— Az mind nagyon jó, de egyik sem az igazi, szólt Ödön foghegyről. Sokkal különb lesz az, amivel én traktállak meg.

— Ugyan? És valjon mi lesz az?

— Mindjárt meglátjátok. Remek lesz, annyit mondok. Mert ugy-e bizony, át vagytok ázva-fázva, még a májatok is reszket a hidegtől, jó volna valami meleg korty ital?

— De mennyire! Hanem ugyan honnan varázsolod azt elő?

— Itt van ez az ócska bögre. Porospizkos ugyan, de bőségesen zuhog odakint az eső, mindjárt kimosom és pompás esővizzel megmerítem. A táskámban pedig van néhány darab csokoládé, melyet csak ugy szárazon akartam rágicsálni, de most feláldozom a didergő kompániának. Otthon eleget kuktázkodtam én a mamának, tudom, hogyan kell megfőzni. Tejjel jobb ugyan,

de hát szegény ember vízzel főz, így is megjárja.

— Nagyon jó lesz! Pompás gondolat! Rajta, szedje elő mindenki a kincseit! Láss a főzéshez. Ödön!

Ment is Ödön a bögrével abba a szobába, melynek nyitott ablakán át bemásztak. Ott az ablakból kihajolva fölfoghatta az ereszről lecsurgó eső-vizet. A többiek ez alatt előszedték a táskájukat és kirakosgatták az elemózsiát. Gyula is ezt tette s amint a táskája mellett térdelt, fölkiáltott:

— Az én felöltöm még most is csupa víz... szinte csavarodik belőle, amint ráterdelek.

— Vesd le, tanácsolta Rudi. Idebent nincs hideg. Reggelig megszárad.

— Igazad van. Fölakasztom amoda ni, az ajtó kilincsére.

Ödön nem nagy idő múlva visszatért a vizes bögrével és bele aprította a csokoládét, mi közben azt kérde:

— Hát ti mit kerestek ott a másik üres szobában?

— Mink? Ki sem mozdultunk innen.

— Igazán? Pedig szentül hittem, hogy jár valaki ottan. Még kiáltottam is.

— Csak ugy képzelődöttél.

— Szó sincs róla. Egészen tisztán halottam valami neszt. De lehet, hogy nem a szobából, hanem a folyosórul hallatszott.

— Hm! Az furcsa volna, ha mégis csak volna itt valaki, jegyzé meg Kálmán.

— Ej dehogy! szólt Gyula. Hiszen láttuk, hogy az egész ház üres és el van hagyva. Bizonyosan denevér röpködött, a falhoz vágódott s ez okozott zajt. Az ilyen elhagyott épületekben mindjárt tanyát üt a denevér.

— Persze! Világos! Csak denevér lehetett.

Ödön azonban hitetlenül rázta a fejét.

— Nem olyan volt az a nesz... Már én csak szeretném tudni, kivel alszom egy födél alatt.

Látszott, hogy ez meglehetősen szöveget ütött a többiek fejébe is. Végre is nem tréfa. Messze minden más emberi hajléktól, odakint a tomboló szélvész, zuhogó zápor, idebent valami ismeretlen gyanus, talán veszedelmes dolog, — ez nem éppen kellemes állapot. El is némultak egy pillanatra, de aztán Gyula iziben fölbátorította őket.

— Ugyan ne legyetek olyan gyáva szepegős kisasszonyok! mondá. Ha nem denevér volt, hát egyéb nem is volt. Ilyen szélvészen mindenféle sivitó, recsegő és zörgő hang hallatszik. Gyönyörű vitéz, a ki még a szél zugásától is megijed!

Már azt egyik sem akarta, hogy ilyen gyávaság száradjon rajta.

— Hiszen én is azt mondom, hogy bolondság, amit Ödön beszél, kiáltott föl Rudi. Lássunk dologhoz.

A lakoma rendezése közben hamar el is felejtették az egészet. Volt már otthon is, az intézetben is részök sok jó lakomában, de ezt most mégis különbnek találták. Ödön roppant buzgalommal habarta és kavarta egy hosszú czeruzával a csokoládét, mely aztán pompásan sikerült is. Ő maga legalább úgy hirdette és pajtásai sem tagadták, sőt móhon ittak sora a meleg italból. Rudinak a táskájában pohár is akadt, abban kapta ki mindegyikök a porcióját.

— Nagyszerű! dicsérte Gyula. Egészen fölmelegített. Most már valami harapni valót!

Testvérileg osztottak sonkán, hideg sültön, kalácson, csemegének pedig Kálmán előszedte az almáit és narancsait. (Lásd a képet a czimlapon.) Széles jó kedvök kerekedett, tréfálkoztak és szinte el is felejtették, hol vannak, mikor egyszerre csak torkukon akadt tréfa, nevetés és meghökkenve bámultak egymásra.

Erős zörgetés, dörömbölés hallatszott a ház főajtaja felől.

— No, ez is denevér? szolt Ödön halkán.

— Ez nem denevér, felelé Gyula; de nem is lehet az, amit te hallottál. Kivül zörget valaki.

— Bizonyosan látják a világosságot és ki akarják kutatni, hogy ki van itt, szolt Kálmán szepegős hangon.

— Az nem lehet, biztatta Rudi. Ennek a szobának az ablaka nem az utra nyílik, hanem a hátsó udvarra; az utról tehát nem láthatják.

— Látják, nem látják, de be akarnak jönni, jegyzé meg Ödön. És ha bejönnek, fülön is fognak és számon kérik, hogy mi keresni valónk van itt?

— No bizony! Hát megmondjuk! felelé Gyula.

Ekkor újra hallatszott az ajtó döngése, még erősebben. Rudi és Gyula lábujjhegyen kimentek a pitvarba a főajtóig, de a zörgetés nem ismétlődött. Jól hallották azonban, hogy kinn több férfi beszélget. Aztán távolodó lépések zaját hallották és ennek a hírével siettek vissza a pajtásokhoz.

— Hátha nem távoztak, hanem a hátsó udvar felé kerülnek? szolt az ovatos Ödön. Akkor ránk bukkannak és nyakon csipnek.

— Kivált ha zsandárok, akik czirkálnak és tudják, hogy ez a ház üresen szokott állani, tevé hozzá Kálmán.

Nem is gyanította, milyen közel járt a valóhoz. Már az Rudinak sem tetszett.

— Szép multság lesz, ha mint csavargókat fognak el és kísérnek dutyiba! mondá.

— Ej, ne ijedezetek hát! szólt Gyula boszusan. Ha körül járják is a házat, semmit sem fognak megtudni. Ödön, oltsd el a lámpát! Rudi, te állj a tűz elé és takard el egészen a felöltőddel, hogy ne világítson. Aztán legyünk csöndesen, senki se mukkanjon!

Pontosan teljesítették utasításait, a szobában sötétség és csöndesség lett s a négy fiú jó ideig mozdulatlanul állt. [Kivülről semmi nesz sem hallatszott többé.

— Már egészen elszibbadt a karom, szólalt meg végre a tüzet eltakaró Rudi. Álljon most már más ide.

— Nem szükséges, mondá Gyula. Akárki járt itt, már eltávozott, az bizonyos. Nincs olyan hóbertos ember, aki ebben a zuhogó esőben ott ácsorogna a ház előtt. Gyujtsd meg újra a lámpást, Ödön!

Ödön megtette s miután a lámpást meggyújtotta, mindjárt az óráját is megnézte.

— Éjjélre jár az idő! Ugyan ki botorálhatott itt ilyen késő éjszaka?

— Alkalmasint éppen olyan elkésett és eltévedt utasok, mint jó magunk, felelé Gyula. Látták a házat, fedél alá szerettek volna jutni ebben a szörnyű időben, de mivel senki sem nyitott ajtót, odább álltak.

Ezt mindnyájan teljesen kielégítő magyarázatnak találták, bele is nyugodtak s többé nem törődtek vele. Lekuporodtak a tűz elé és újra fölvidultan kezdtek beszélgetni, hogy az intézetben mennyire fogja a többi pajtás irigyelni ezt az ő kalandjukat, ha majd elbeszéli. Épp arról tanakodtak, mit és mennyit mondhatnak el, mikor a szem-

füles Ödön hirtelen fölemelte az ujját és halkán mondá:

— Pszt! Megint az a nesz, melyet már hallottam.

— Persze! felelé Rudi. Megint patkány, vagy denevér.

Mégis elhallgattak mindnyájan és figyeltek, de nem hallottak semmit. Mikor azonban Gyula épp újra bele akart fogni a beszédbe, oly tisztán hallottak ismét, még pedig valamennyien, köhintéshez hasonló hangot, hogy akaratlanul is megint elhallgattak.

— No, most már ti is hallottátok, sugta Ödön. Ez köhögés volt... talán bizony denevér köhögött, mi?

— Ej, csalódhatunk, szólt Gyula. Hasonlított a köhintéshez, de nem volt az. Ugyan ki jönne ebbe az elhagyott házba éjnek idején köhögni?

Megint figyeltek, hallgatóztak, megint hiába. Gyula újra belefogott a beszédbe:

— Én azt mondom, hogy...

Hogy mit akart mondani, azt biz' a következő pillanatban már maga sem tudta. Inkább a pajtásaival együtt ő is meg-hökkenve ugrott talpra, mert most már semmi kétség sem lehetett benne, mindnyájan jól hallották, hogy az ajtó kilinése nyikorgott, sőt egy kicsit kinyílt az ajtó, de rögtön be is záródott.

Egymásra bámultak, nem éppen valami nagyon hősi elszántsággal.

— Lám, mégis van itt a házban valaki! szólt Ödön.

Gyula emberelte meg magát legelőször. Harsány hangon kiáltá:

— Ki van ott? Jöjjön be!

Az a valaki, ha ugyan ott volt, nem csak be nem jött, de nem is felelt. Pedig

... VÉGIG HALADTAK A FOLYOSÓN. (Lásd a 294. lapon.)

jobban szerették volna, ha bejön, akár kicsoda, még ha rabló is. Négyen vannak, mind izmos fiúk, nem könnyen bánhat el velök valaki. De már az szörnyű módon kellemetlen, hogy itt közelökben tudjanak valakit vagy valamit és ne is gyaníthassák, kicsoda, micsoda, jó barát-e vagy ellenség?

Jó ideig vártak, hallgatóztak, de újabb nesz nem hallatszott.

— Talán csak a szél rángatta az ajtót, vélte Kálmán.

— Az ám! kétségeskedett Ödön. Nagyon ügyes fajta szél: lenyomja a kilincset, bekukkan a szobába, aztán odább megy és szépen bezárja maga után az ajtót!

— Igazad van, mondá Gyula. Nyomára kell járnunk, van-e itt valaki?

— Mondani könnyű, de megtenni bajos, jegyzé meg Kálmán. Hogyan járhatunk nyomára?

— Ugy, hogy még egyszer átkutatjuk az egész házat. Ez nagyon egyszerű.

Ha egyszerű volt is, a pajtások nem nagyon lelkesen fogadták az indítványt.

— Szép dolog a vitézség, de baj is lehet belőle, ellenkezett Ödön. Hátha gonosz haramiák ütöttek tanyát ebben az elhagyott házban?

— Akkor is jobb, ha tudjuk, hányadán vagyunk, felelé Gyula. Hiszen különben aludni sem merhetnénk, mert hátha álmunkban törnek ránk?

Már ez hatott. Valóban, bizonyosságot kell szerezniök, mert most már ideje, hogy aludjanak is.

— Hát menjünk, szólt Rudi. Én veled tartok, Gyula. A kis lámpás világánál eléggé jól látunk. Ti ketten addig itt maradhattok.

De már arra semmi kedve sem volt Ödönnek meg Kálmánnak, hogy sötétben maradjon hátra. Végre is megegyeztek tehát, hogy mind a négyen fölkerekednek a házkutatásra. Illik is, hogy mind együtt legyennek. Ha veszedelem fenyeget, egyesült erővel könnyebben megküzdhetnek vele.

— Van fegyverünk is, szólt Gyula. Add elő azt a törös botot, Rudi...! Majd én azzal megyek, te meg fogd a lámpást és világíts. Ti ketten jőjjetek utánunk és figyeljetek jól hátrafelé is.

Rudi készséggel átengedte a fegyvert Gyulának, mert hát... izé... no, Gyula talán jobban tud vele bántani. Ő látszik legvitézebbnek; Rudi pedig úgy érezte, hogy reszket egy kicsit a keze.

Szótlanul, de elszántan léptek ki és végig haladtak a folyosón. (Lásd a 293. lapon.) Kikutattak földszint minden helyiséget, de semmi gyanus nyomot sem találtak.

— Föl kell mennünk az emeletre is, szólt Gyula.

Tehát fölmentek.

(Folytatása következik.)

A RETTENETES USZKÁR.

— Egy Afrika-utazó élménye. —

SOK bajjal, veszedelemmel küzdenek meg a bátor tudósok, kik messzi vad tájakon végeznek tudományos kutatásokat. Néha azonban utólag maguk is mulatnak egyik-másik kalandjukon. Egy Afrika-utazó beszéli:

Afrikai kutató utamra magammal vittem fekete uszkár kutyámat is. Szép és nagy állat, de inkább jámbor, mint harcias; bár féleneknek sem mondhatom. Miként az uszkár fajta eb általában, nagyon tanulékony és hűséges, e mellett éber is.

Ezért vittem magammal. Nem vártam tőle egyebet, csak azt, hogy a vadonban a sátorom nyílásánál fekve őrködjék.

Megtette hűségesen. Aztán tett nagyobbat is.

A burungi négerek földjén jártunk s egy napon messze elmaradtam fegyveres kísérőimtől, mert több érdekes növényt vizsgáltam. A földön ülve rakosgattam táskámba a gyűjtött növényeket, kutyám pedig mellettem heverészett. Egyszerre vad kiáltozás riasztott föl s láttam, hogy egy csapat burungi rohan felém. Még messze voltak, de abból, amint lándsáikkal hadonáztak, láthattam, hogy ellenséges szándékkal jönnek. Egymagam voltam, arról szó sem lehetett, hogy kísérőimhez menekülhessek. Jelekkel mutogattam messziről, hogy jó barát vagyok. Nem használt. Fegyver nem volt nálam. Biz' én elveszettnek hittem magamat.

Én igen, de hü uszkárom nem. Azt régtől fogva nem türte, hogy valaki fenyegetőleg közeledjen hozzám. Most is fölugrott tehát és dühös ugatással a feketékre rohant. Szorult helyzetemben is sajnáltam a hü állatot, mert hiszen egyetlen lándsadöféssel végét vetik.

De máskép történt. A burungik meghökkenve álltak meg, aztán hirtelen sarkon fordultak és teljes erejükből futottak, rémülten kiáltozva a maguk nyelvén:

— Fekete oroszlán! Jaj nekünk!

Jó kutyámnak persze akkoriban nagyon elvadult külseje volt, a fáradságos utazásban biz' nem került sora, hogy valaki fésülgesse, nyirogassa, hát ugyancsak bozontosá lett. A négerek nem ismertek ilyen állatot s ijedtökben azt hitték, hogy valami fekete kölyök oroszlán.

Beértem vele, hogy elfutottak; visszahívtam derék megmentőmet s persze szaporán siettem kísérőimhez, kikkel együtt utólag nagyot neveltünk rajta, hogy egy pudli kutya megfutamatott egész csapat fekete harczost.

Ennek a kis kalandnak pedig később is hasznát vettem. A négerek közt az a hír terjedt el, hogy olyan varázsló fehér ember vagyok, akinek egy rettenetes fekete szörnyeteg úgy engedelmeskedik, mint a bárány. Rettegtek tőlem, azaz hűséges uszkáromtól. Közeledni sem mertek, ha csak látták is a rettenetes szörnyeteget.

REJTETT KÖZMONDÁS.

— Körrejtvény. —

A K
 E N
 T
 I R
 T I
 GY I
 T
 V T
 M A U

Egyik betüből kiindulva és helyes irányban minden ötödik betüt olvasva, egy régi közmondás derül ki.

A megfejtők nécsorából elsőnek kisorsolt kapja jutalom-nyereményül a következő művet:

„Kis mese-könyv“.

Válogatott mesék a **Grimm testvérek** gyűjteményéből, számos fa-metszetü ábrával, díszes angol vászon-kötésben. (A „**Forgó bácsi könyvtára**“ című sorozat egyik önálló kötete.)

A HÓS NYUL.

Gyácább legényt Tapsi-füles
Barátunknál nem tudok.
Ország-világ öt idézi
Ha valaki megfutott.

De bár legyen közmondásos
Gyávasága kománknak,
Höstettéről mégis tudok
Egy derék nyul-apának.

Az öreg nyul kis fiával
Szent-Jánoskor kísétált.
Minden zsendült, fü kihajtott,
A rét bő virágban állt.

Alkalmatos beszéd-tárgy volt
A »fűvészet«. Így tehát
Magyarázta az öreg nyul
Miből főznek jó teát.

Kicsi füles, neve szerint
Nepomuki Jánoska,
A jó fünek virágiról
A harmatot nyaldosta.

Már jóllakott tudománynyal
A Mukika túlhan-túl,
Meg azután el is bágyad
Gyerek sokat ha tanul.

Elillanva az apjától,
A játéknak neki állt:
Szaladozott, bukfenczezett
Végre apja rá kiált:

»Hányszor mondjam, hogy magadból
Fél-bolondot ne csinálj!
Tüdölöd lesz, tudom, vége;
Jere, inkább szundikálj!

Mutasd fiam pulzusodat! ...
Oh jaj, né, hogy kalapál!
Rögtön főzzünk herbateát ...
Hol a doktor Kovács Pál? ...«

»Igyék teát« — felel Muki —
»Aki öreg, gyomra fáj.
Mit nekem a rut kotyvadék!
Igya, akinek muszáj!«

Ezzel lebujt kicsi Muki,
Mély vágásban elterül.
Öreg nyuszkó meg ellantol,
A zöldelő ligetbül.

*Alszik a nyul jó ízűen:
Alkalmasint hortyogott.
Mert hortyogni a kis nyuszi.
Ugy mondják, szintén szokott.*

* * *

*Laczi koma, Bandi koma
Elválhatlan két barát;
Épp úgy mint a kis nyuszi.
Ők is rójják a határt.*

*Laczi pajtás ha Bandinak
A hátára felkapott:
Ő tőlük az egész világ
Bandukolva járhatott.*

*Mert ők: Laczkó meg a lova
Csak nyargalni szeretnek;
Jó kedvükben fittyet hánynak
A szárguló szeleknek.*

*De mivel hogy meg is pihen.
Ha elfárad, ember s ló:
Laczi leszáll a lováról. —
Hej, mert járkalni is jó.*

*Egyszerre csak . . . nini, Kuncsor!
Hát hol vette ez magát?
Pedig jól becsukták otthon . . .
Mi kell, az ebugattát?*

*Hogy, hogy nem: Kuncsor kitorpte
Tömlőcének ablakát. —
Gazdájától el nem marad . . .
Igy hagyta el eb-lakát.*

*És mivel hogy fordítani
A dolgon már nem lehet:
A nyöszörgő kicsi vizslán
Laczi szive megesett.*

Befogadta maguk közé
Játszani a szökevényt.
Hisz' úgy szerette gazdáit.
Azt a két kis vig legényt.

Az ugaron zsebre rakott
Laczkó előbb sok röget.
Azzal dobott kegyetlenül
A bokorról verebet.

A vizsla meg összeszedte
S hordta őket rakásra:
A szakácsné majd megsüti
Vacsorakor morzsásra.

Egyszerre csak kicsi Kuncsor
Orrát földnek eresztve.
Elkezd futni... aztán megállt
Nyújtott nyakkal, reszketve.

Fütttyent Laczi a kutyának.
Hivogatja... híjába!
Farka meredt, izma remeg —
A kis nyulat így állja.

A nyuszika dehogy sejtí.
Hogy ellenség figyelí. —
Hátulsó lábára állva
Szolgál s magát kelletí.

A vizsla meg egyre szűkül.
Kapkodja a lábait...
Tapsika meg nézi, nézi
És felhuzza vállait.

Meg aztán Kuncsor körmére
Egyet egyet legyinté...
Tán hogy kézveréske járja.
Nyuszika ezt hihette.

Aztán egyet gondolt: leült
Szép módjával a gyepre,
S apró első lábával
Mosdott mint az evetke.

Hozza tapsi fülecskét.
Mivel árnyát nagyolta.
Hátra szegte, simítgatta —
A mosdást így folytatta.

*Kuncsor kerek szemeit meg
Nézte holmi tükörnek —
Mert hogy a nagy mosdás közben
Jól beléjük tekintett.*

*Annál jobban törülközik,
Illeg-bíleg, áll. forog.
Képmása a szem tükörében
Minél vigabban mozog.*

*Nézi Laczi, nézi Bandi,
Csak tünődnek: »No mi lesz?
Ejnye Kuncsor, azt hiszed tán,
Az a kis nyuszi megesz?*

*Vagy azért félsz tőle talán.
Mert nem tudod: kalapot
Emelints-e nyuszkó előtt, —
Avagy azt mond: »Jó napot!«*

*De nem hangzott ott köszöntés.
Kalapot sem emeltek,
Mire a sok kölyök között
Az öreg nyul ott termett.*

*Felpofozta szegény Kuncsорт,
Szeme szikrát hányt bele,
Nyakon csipte kicsi fiát
A hős nyul — s elszelele.*

*Nagyot rikkant Laczi koma —
Ugrik lova hátára:
»No még ilyet soh' sem láttam,
Ucczu gyorsan, utána!*

*Hajrá — s fel dobá sapkáját,
Amint szokta magasra. —
Kuncsor kutya nagyot szökken,
Fogaival elkapja.*

*Mert ő ügyes kis bolondos,
Ha játéknak van sora:
Csak öreg nyul ne volna sok
A mezőn s a bokorba!*

*Száguld vigan hazafele
A három jó kis pajtás:
Tatár-futás óta még nem
Volt tán ilyen szaladás.*

*Dicselkednek szörnyen otthon,
A Bandi is bizonyít:
Bókol egyre a fejével,
S ha kacagnak — ő nyerít.*

*Hányják-vetik a nyúl sorát,
Még Kuncsor is odaszólt,
Hogy — »mi türés, mi tagadás. —
Biz' ez eset ugy vaó-vaót.«*

Dorina néni.

VESZEDELMESES TALÁLKOZÁS.

— A »Kis Lap« színes műmelléklete. —

GYANUTLANUL ballagott Piroska az erdőben, haladt is szaporán a jól ismert ösvényen az erdei lak felé. Sietett, mert várja a nagymama, aki ott betegen fekszik. Visz neki jó ebédet és örül már előre, hogy az öreg mama mennyire meg lesz elégedve.

Egyszerre csak társa akad. Nagy kutyához hasonlít, de biz' az nem kutya volt, hanem éhes farkas. Egy-kettőre ott termett a kis leány mellett és aztán... no, aztán mindjárt vége lett volna Piroskának, ha nem mesebeli leányka és a farkas nem mesebeli éhes farkas.

Bizonyosan olvastátok, hallottátok is már a mesét. Nem ijedt meg Piroska, mivelhogy az éhes ordas, ezt a prédát már ugy is bizonyosnak látván, barátságosan kérdezte:

— Hova, hova, kis Piroska? Kinek viszed az ebédet?

— A jó nagymamának viszem, aki ott az erdei házban betegen fekszik és mert senki sincs mellette, nem volna mit ennie. Én hozok neki minden nap ebédet.

Megörült a farkas.

— Nagyon jól van, gondolá. Először föl-falom a nagymamát, másnap pedig, ha majd újra jön, Piroskát.

És úgy tett a gonosz ordas. Mikor Piroška haza tért, a torkos farkas berontott az erdei lakba, bekapta és lenyelte a szegény nagymamát, aztán belefeküdt az ágyába, még a főkötőjét is a fejére kötötte, úgy várta Piroskát. El is jött a jó leányka, gyanutlanul lépett az ágyhoz és ugyan esodálkozott, hogy mennyire megváltozott a nagymama. De bezzeg megjárta a csuf ordas! Hogy nagy mohón egyszerre hajastul-ruhástul kapta be a szegény nagymamát, hát a nagy falat bizony megfeküdt a gyomrát s mozdulni sem tudott. Ráismeretek, megragadták, meg is ölték és mikor fölvtágták: a nagymama hiba nélkül épen és vigan ugrott ki belőle, nem történt semmi baja.

Hát persze örültek, hogy így mégis jó vége lett, csak a farkas járt pórul.

Mese volt, hát így volt s aki nem hiszi, kérdezze meg Piroskától, most is ott lakik az üveghegyen túl, az operenciás tengeren innen, könnyen megtalálja, aki tudja az utat.

ZSUZSIKA VÁLTSÁGA.

— Mese. —

VOLT egyszer egy nagyon jó és kedves leányka, akinek Zsuzsika volt a neve. Olyan nagyon jószívű volt, hogy még a légynek sem vétett. Nem hogy bántotta volna, inkább védelmezte, segítette még a legapróbb bogárkát is, még azt sem engedte, hogy mások bántásák. Csufolták is eleget, hogy még a csipős hangyát, csuf

pókot is megszánja és ha valahol bajban lát ilyen haszontalan apró férget, mindjárt megsegíti. A madárkák számára pedig mindig hordott morzsát a zsebében.

— Miért ne tenném, mikor oly könnyen tehetem? felelte szeliden, ha nevettek rajta. Azok az aprócska teremtesek szintén érzik a fájdalmat, különben nem vergődnének oly kiasosan a bajban. Én meg milyen hatalmas óriás vagyok hozzájuk képest! Az ujjam egyetlen mozdításával megmenthetem őket, hát hogy ne tenném meg ezt a csekélységet?

Egy napon kísétált az erdőbe és vigan eprezsgtetett. Észre sem vette, hogy nagy zivatar közeledik; csak akkor riadt föl, mikor hirtelen nagyot villámlott, utána pedig erős mennydörgés hallatszott.

— Ej, még bizony megázom! Mindjárt kitör a zivatar, nem érek haza. Csak meg tudnék valahol huzódni, amíg a fürgeteg elvonul!

— Jöjj be ide hozzám! kiáltotta valaki.

Csodálkozva nézett körül. Nagy szikla közelében állt. Jól ismerte a sziklát, sokszor látta, de eddig nem vette észre azt a barlang-nyílást, mely az aljában táton-gott. Onnan szólt az a valaki. Messziről úgy látszott, mintha földön kuporgó öreg ember volna.

Nem hívatta magát Zsuzsika kétszer, kivált hogy már nagy csöppekben hullott a zápor. Gyorsan neki iramodott és bent termett a barlangban, örvendő, hogy száraz helyre jutott. Bezzeg nem örült, mikor kissé jobban körül nézett. Nem földön kuporgó ember volt az, akit látott, hanem csuda torz törpe, térdig érő bozontos szakállal, a hátán nagy púppal, papagáj csőrű kampós orral és ijesztően villogó hamis

tekintettel. Ez még azonban mind nem lett volna baj; hanem meg is szólalt és vigyorogva mondá:

— No, végre sikerült! Fogtam magamnak gazdasszonyt. Menjünk beljebb!

— Minek? Hová? kérde Zsuzsika megrettenve. Nem megyek én beljebb. Mindjárt elhúzódik a zivatar, akkor haza köll sietnem.

— Már abból semmi sem lesz, kicsikém. Néztél volna jobban körül, mielőtt ide beléptél. Aki egyszer belépett, az már az én szolgálóm. Ne félj semmit, jó dolgod lesz nálam. Bent élek a föld gyomrában száz meg száz esztendő óta. De nincs, aki süsön-főzzön, hát ez most a te dolgod lesz.

— Sajnálom, de biz' abból semmi lesz, felelé Zsuzsika. Nekem jó szüleim vannak otthon, már biz' én csak haza megyek.

— Hehehe! Próbáld csak meg!

Meg is próbálta Zsuzsika, de ó jaj! mintha oda nőtt volna a lába, ki nem tudott lépni a barlangból.

— Ugy-e, nem mégy? Hehehe! Aki egyszer belépett, máshol többé meg nem élhet, örökre a rabszolgám.

Elbusult szegény Zsuzsika és keservesen zokogott. Eltűnjön örökre, anélkül, hogy legalább még egyszer megölelte volna drága jó édes anyját! Kért, könyörgött, hogy legalább még egyszer láthassa szüleit.

— No, azt megengedhetem, felelé a törpe. Ugy is vissza térsz. Hiába akarnál elmaradni, rajtad a varázslat, vissza hoz. Hát menj és holnap ilyenkor légy újra itt.

Futva futott Zsuzsika haza felé, de nem sokáig futott. Az jutott eszébe, hogy talán még rosszabb lesz, ha otthon elmondja, hogy örökre annak a gonosz törpe manónak a hatalmába esett.

Megállt egy nagy fa alatt és tünődött, de nem tudta magát elszánni. Fönt az ágakon madarak csicseregtek és Zsuzsika egyszerre csak mintha azt hallotta volna:

— Szegény jó Zsuzsika! Hátha váltságot ajánlanál föl annak a gonosznak? Talán ráállana.

A madarak sugták ezt? vagy csak maga gondolta? Akárhogy volt, Zsuzsika eltökélte, hogy megpróbálja.

Vissza ment a barlanghoz, még ott találta a törpét és így szólt hozzá:

— Eressz végkép szabadon, inkább kívánj tőlem váltságot, megteszek mindent, amit parancsolsz.

A törpe rettentő mérgesen pattant föl.

— Ki sugta ezt neked? No, mindegy. Jussod van, hogy ezt kívánjad. De ugyan hiába bizakodol. Három parancsomat kell teljesítened. Ha megteszed, szabad vagy, ha nem, akkor velem jösz.

— Mi legyen az?

— Jöjj el holnap reggel, megtudod az elsőt.

Másnap reggel Zsuzsika pontosan megjelent, pedig ugyan kegyetlen rossz idő volt, akkora szélvész tombolt, hogy a fákat is majd kidöntötte. A csuf törpe már várta és vállán nagy zsákkal lépett ki a barlangból. Megoldotta a zsákot és kiszórta a tartalmát: csupa piczinke pöhöly-tollat. Amint szórta, a szélvész fölkapta, vitte és röpitette ezer meg ezer felé, hegyen-völgyön tul, a tizedik határba is.

— Kiszellőztetem az ágyam tollát, szólt a törpe vigyorogva. De estére szükségem van rá. Hát szedd össze és rakd vissza a zsákba. Napszálltakor mind együtt legyen. Ha csak egyetlen pöhölyke is hiányzik, velem kell jönnöd. Hehehe!

S eltűnt a barlang mélyében.

Hüledezett Zsuzsika. Ezt a feladatot nem teljesítheti, kár is volna bele fogni. Csüggedten bámult maga elé, de ime, egyszerre csak nagy suhogás hallatszott, egy madárka röppent le, a csőrében pöhölylél és ezt Zsuzsikának az ölébe ejtette. Utána egy másik madárka éppen úgy, ezután egyre sűrűbben tíz, száz, de ezernél is több folyton folyvást hordta a pöhölyt, Zsuzsikának csak a zsákot köllött tartania. Még messze volt napnyugta, már tele volt a zsák s a madarak lassanként elmaradoztak.

— Köszönöm, kedves jó madárkák! sutto-gta Zsuzsika.

Bámult és toporzékolt a törpe, mikor este Zsuzsika átadta neki a teli zsákot.

— Megsegített valaki! No de hiába örülsz, majd rajta vesztel holnap, a második feladatnál.

Másnap reggel a törpe megint nagy zsákkal jött elő. Megoldotta a zsákot, aztán megindult vele, bejárta messze körül az erdőt és mindenfelé elszórta a zsákban volt apró szemü mákot. Az üres zsákot ott hagyta Zsuzsikának s így szólt:

— Ami mák ebben a zsákban volt, estére megint benne legyen. Hát szépen szedd össze. Ha csak egyetlen szem is hiányzik, velem kell jönnöd. Hehehe!

Elképedt szegény Zsuzsika. Hiszen ez még lehetlenebb, mint a tegnapi feladat. A szerte-szét szórt mákszemeket meg sem láthatja, nemhogy egyenként fölszedhetné. De még alig hogy neki busulta magát, ime egy kis hangya mászott a zsákra s szájaeskájából egy mákszemet ejtett rá. Aztán jött egy másik, éppen így, utána pedig ezer meg ezer, szakadatlan sűrű sorokban, mint valami roppant sereg, Zsuzsiká-

nak megint csak tartani köllött a zsákot. Estére telisded tele volt a zsák, nem hiányzott egyetlen egy szem mák sem.

— Köszönöm, hangyácskák! sutto-gta Zsuzsika.

Most már dult-fult a csuf törpe, mikor Zsuzsika átadta neki a teli zsákot.

— Megint segített valaki! De mégis hiába bizakodol, majd rajta vesztel holnap, a harmadik feladatnál.

Szepegett Zsuzsika, nem is hiába. A harmadik nap dönt. És mit kívánt a törpe? Ismét nagy zsákkal jött elő s amit kiborított belőle, arra Zsuzsika hamarjában rá sem ismert. Nem volt pedig az semmi egyéb, mint roppant csomó összegubanczolt pókháló. S a törpe így szólt:

— Ezt a csomó pókháló szálát szépen gombolyítsd fel és estére a szálakból palástot szőjj számomra. Jaj neked, ha kész palástartal nem fogadsz!

No, már most bizony egészen megállt szegény Zsuzsikának az esze. Hiszen az az összegubanczolt pókháló inkább még össze tapad, ha fogdossa... hiába is nyulna hozzá.

De ni! hozzá nyult más valaki. Előjött egy pókocská, aztán egy másik, harmadik, tíz, száz, de biz' ezer is. Bezzeg tudtak ők banni a pókháló-szálakkal! Iziben föl-gombolyították, aztán szőni kezdtek a pázsi-ton, csodás ügyességgel, amint csak a pók tud. Mire a nap nyugvóra hajlott, kész volt a legremekebb palást, melyet valaha szem látott. Zsuzsika nagy ovatosan föl-emelte, miközben hálásan sutto-gta:

— Köszönöm, pókocskák! Most már talán megmenekülök.

Estére előjött a törpe s látván a palástot, éktelenül dühöngni kezdett. De Zsuzsika bátran szólt:

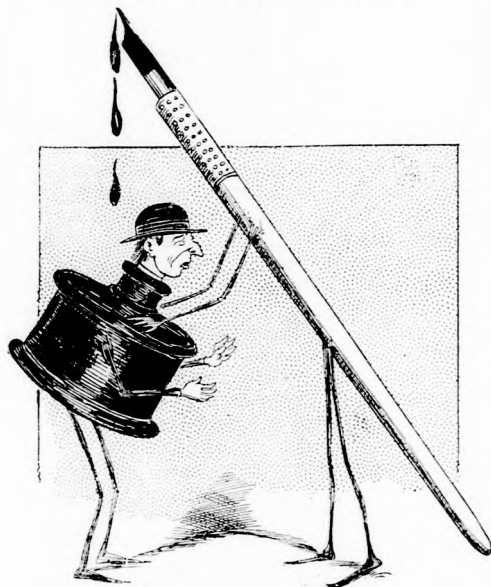
— Itt van, amit kívántál.

És ráborította a pókháló-palástot a csuf törpére. Azaz dehogy! . . . Hol a csuf törpe? Eltűnt a palást alatt s helyette deli ifju királyfi állt ott, aki hálásan ragadta meg a Zsuzsika kezét.

— Megszabadítottál a gonosz varázslat alól, jó leány! Teljesítetted a három fel-tételt, megváltottál, visszatérhetek király-ságomba. De velem jössz te is, mert te leszel a királyné-feleségem, senki más.

Hát persze ugy is lett. Apját-anyját is magával vitte Zsuzsika és azután boldogan éltek és még ma is élnek, ha már meg nem haltak volna.

ROSSZ TOLL BÚJA.

»Tintatartó bácsi, áldja meg az Isten!
Már én nem nyulok a torkába több ízben.
Azt mondta a gazdánk, hogy már elromlottam,
Belőlem a tinta poczákba kipottyant.
Eldob, majd meglássa!« — És amint ezt mondta,
Szegény rossz toll sűrű gyász-könyeket ont.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« LX. köt. 17-dik számá-ban közölt koczka-rejtvény megfejtése:

A	K	A	R	A	T
K	O	R	A	L	
A	R	A	B		
R	A	B			
A	L				
T					

Helyesen fejtették meg: Jurenák Gizi, Török Gabriella, Kovách Béla, Véghelyi Lajoska, Kolos Janka, Máder Hedvig és Emma, Dominigg Ilonka és Erzsike, Poór Erna, Csauseher Mariska, Kiss Margitka, Szilágyi Ernő, Kováts Bella és Géza, Blumenthal Rudolf, Szakáll Paula, Szüts Gizella és Loránd, Kövesi Jenő, Győry Sarolta, Gyárfás Laczi, Büben Aladár, Rimanóczy Margitka, Ágfalvi Endre, Mérey Dalma (A nevedet tisztán ird alá, ne ugy elcizfrázva. Csak sok találgatás után bötüztem ki, mert Heisy, Héreg, Heigy is épp ugy lehetne. F. b.), Geréb Andor, Naschitz Gyuri, Fülöpp Pistike és Imrike, Szántó Olga és Ernő, Kovács Mariska, Veress Gizi és Józsi, Purgly Alice, Vörösmarthy Ida, Ranschburg Béla, Kilczér Gyula, Krisztinkovich Jenny, Bayer Anti, Hauer Dóra és Ernő, Scharf Erik, Lengyel Margit és Kálmán, ifj. Bauer Ottó, Fellegi Vilmos, Kummerer Paula, ifj. Hofhauser Odön, Spányi Mariska és Magda, Rhédey Margit és Zoltán, Péterfy Vilma, Grubits Tivike, Somogyi Jolán és Jenő, Scherz Blanka, Lantos Ernő, Térfy Marianna és Gyula, Szohner Tivadar, Háy Irén és Juliska, Neumann Lina, Kazy Péter, Gyárfás Erzsike, Rajner Jolán és Ella, báró Vay László, Csongrádi Ilona és Attila, Kovácsy Bertuska, Löw Lenke, Schuch Ilus, Materny Rózsika és Margit, Ricska Laczika, Trebitsch Károly, Tözsér Teréz, Sonnenfeld testvérek, Winkler Tibor, Hajós Iluska és Rudolf, Geréb Lajos, Schuber Ilonka, Szilágyi Gabriella és Jenő, Dávid Kálmán, Márkus Böske.

A jutalom kisorsolása szabályszerűen megtörtén-vén, nyertes lett Purgly Alice, Siófokon, kinek a jutalom-könyvet (*»Leánytörténetek«*, elbeszélések az ifjuság számára, írta Halden Erzsébet, négy színnyomatu képpel, díszes kötésben) a kiadó-hivatal megküldi.

*

A »KIS LAP« LX. köt. 15-dik számában közölt rejtvény megfejtését még beküldték: Poór Erna, Somogyi Jolán és Jenő, Székely János, Spányi Mariska és Magda, Richter Ilonka, Térfy Marianna és Gyula.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Sz. E—th. Kivánsága szerint: besoroztuk a közlésre szánt kéziratok közé. Talán már nem sokára, de bizonyosan még a jelen kötet folyamán, napvilágot fog látni. — **Poór Erna.** Rejtvényeid szerkesztésénél szem elől tévesztetted a fő szabályt, mely a pótló-rejtvény egybeállításánál követendő, azt, hogy önálló, teljes értelmű szókat kell egy-egy betű hozzájuk adásával más, de ismét önálló értelmű szókká átalakítani. Véletlenül akad ilyen is kettő (iga — csiga, rom — orom) az egyik feladványodban, de a többi (épa, átor, úró, kő, lma stb.) csupa értelmetlen szó-töredék. Hát persze nem is vehetem a közlendők sorába. Próbálkozzál újra, a fent elmondott szabály figyelembe vételével. — **Sarolta néni.** Láthatlanban természetesen semmi határozott nyilatkozatot sem tehetünk és véleményt sem mondhatunk. Általánosságban némi kétségünk van a legelő említettnek tárgyára nézve; vallási, térítési küzdelmek, még ha pogányokról, bárha magyarokról van is szó, bajosan alkalmasak a zsenge, fejletlen gyermeki elme foglalkoztatására. A »*Kis Lap*«-ból minden efféle feszegetés elvileg ki van zárva. Ebbe az elvbe bele ütközik-e az a mű, azt persze nem tudhatjuk. Sok függ a *miként*-től is. Elolvasás után készséggel mondjuk meg őszinte véleményünket. — **Kornstein Egon.** Természetes, hogy a megfejtés nélkül beküldött rejtvényeket nem vehetem figyelembe, mert nincs rá érkezőm, hogy kihüvelykezsem és így állapítsam meg, jök-e vagy sem. — **Ifj. Bauer Ottó.** Szabatosan van szerkesztve, de épp ilyen fajtával annyira el vagyok árasztva, hogy közlésével, legalább a közeli időre, nem bízathatlak. — **Hegedüs Jancsi.** A hozzám érkező levelekből látom — s persze örömemre szolgál. — hogy nagyon sokad magaddal vagy, akiknek »Az ósók kincse« nagyon tetszett, annyira, hogy mind azt írjátok: »kár, hogy már vége.« De hát a legjobb dolgoknak is végöknek köll egyszer lenni és lám, magad bizonyítod, hogy így van jól, irván, hogy a Roszcson Ferke viselt dolgain majd megpukkadtál nevettedben. Pedig nem kerülhetett volna Ferke pajtásra a sor, ha az előbbi elbeszélés véget nem ér. Tehát, ugy-e, bele nyugszunk, hogy úgy volt jól, ahogy volt. — **Hertelendy Bandi.** Megnevettettél azzal, hogy a rejtvény-szerkesztésnek milyen könnyű módját eszelted ki: leírod a »*Szózat*« első két sorát és hozzá teszed, hogy ez legyen csiga-rejtvény. Vagyis, úgy gondolom, azt kívánod, hogy abból a két versorból én csináljak csiga-rejtvényt. De ha én szerkesztem meg, akkor nem a te műved lesz. Hát csak rödd te magad össze rejtvénynek, annak rendje és módja szerint és ha úgy küldted be, akkor mondhatod: »itt küldök egy csiga-rejtvényt.« — **Tözsér Teréz.** Nem volt abban a feladványban hiba. Hogy a természetrajzi könyvedben az a szó kél *l*-lel olvasható, az sem éppen hiba

ugyan, mert az ilyen idegen szók írásmódja nincs határozottan megállapítva; de a kél *l* németes is, fölösleges is. A fejfájást, melyet az a sok gondolkodás okozott, remélem, gyorsan kiheverted. — **Sárffy Jolánka és Iduska.** Hibás nyomon jártatok azzal a megfejtéssel, hogy »álmában is ur a király.« Mert ez teljesen igaz ugyan, de ez a jussa a legszegényebb napszámosnak is megvan, aki szintén lehet ur álmában. Olyat mondani tehát furcsaság volna. Keressétek az igazi megfejtést, mely egészen másképp szól. — **Geréb Lajos.** Dehogy haragszom. Még akkor sem szoktam haragudni, mikor valaki gondatlanságból vét a Forgó bácsi 10 parancsolatja ellen; csak figyelmeztetem, intem, esetleg a »Rovás« rovatába sorolom a neve kezdő betűit. Rendesen csak betegnek engedem ugyan meg, hogy czeruzával írhasson, de a te magyarázatod teljesen kielégítő, mert a jó mama bizonyosan tudja, miért nem ad a kezdedbe tintás tollat. No de majd iparkodol, ugy-e, hogy idővel biztos legyen a most még gyakorlatlan kezded s akkor majd nem fenyegeti pocza-veszedelem a papirost és — a ruhát. És akkor majd rendes levelet kapok tőled. Írásoddal, tekintve hat éves kis legény voltodat, már most is meg vagyok elégedve. — **Trebtsch Károly.** Olyan tömérdek hasonló küldeményt kapok, hogy egyesekre emlékezni lehetetlen. Ha e rovatban nem volt róla szó: jele, hogy vagy nem kaptam meg, vagy pedig nem találtam közlésre alkalmasnak. Esetleg tehát küldd be újra és kísérd figyelemmel ezt a rovatot, akkor megtudod a sorsát. — **Sárkány Azátka.** Más uton is értesültem már a gyászetról, mely bennem épp úgy, mint az elhunytak oly számos más tisztelőjében, meleg részvétet keltett. A te gyermeki szíved bizonynyal kegyeletes szeretettel fogja mindenha őrizni a jó nagymama drága emlékét. Másik értesítésedet, mely példás szorgalmadnak szép bizonyossága, megelégedéssel vettem tudomásul. — **Rajner Jolán és Ella.** Az a hajdani kis hős valóban él még ma is, mint tiszteletre méltó aggastyán. De épp mert már öreg ember, tul van az olyan hiúságon, hogy serdülő fiu korabeli tetteinek a révén emlegessék a nevét. Kíváncsiságokat tehát nem elégíthetem ki. Hogy a rejtvényeteknek mikor kerül sora, azt sem tudom megmondani, nagyon nagy levén a még régebben elfogadottak száma. — **Kácsér Margit.** Minapi soraim csakugyan sikerre vezettek: M. Böske, aki után tudakozódtál, megsugta nekem, hogy ő *tizenkét* éves. Ime tehát most már tudod, amit tudni kívántál. — *Több levélről a jövő számban.*

LEVELEZÉS.

Kornstein Egon (Nagy-Szalonta) levelezni óhajt *Geyer Stefikével.*

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Budapest, Kerepesi-ut 54. sz., Athenaeum-épület.
Nyomatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai r. társulat Budapesten.